

SECCIÓ LLIURE

LOS TAPS DE SURO CONTRA 'L SURO

II

No perquè un treballador en LA SENYERA y un que no es treballador en «El Distrito», els dos de Palafrugell, hagin tingut la galanteria de llegir y comentar lo meu pobre treball, cual se publica en lo número 17 d' aquest Setmanari, preneh avuy la ploma: ho faix sols pera cumplir la promesa feta á est periódich y á sos lectors.

Cuasi bé tota la primera plana del número 232 de «El Distrito» ocupa l' article «Por fin» que 's pot dirme dedica personalment son anónim autor: tant honor no 'l esperaba, puig si la idea no val no hi havia per qué escriurer tant; no vull ser descortés y dono las gracias á son autor per tanta amabilitat.

No cal dir cuant me plau lo treball del treballador, qué de segur ni te mulas de fer llescas ni negres los dits de rodar taps: he llegit ab molt gust las consideracions que exposa en lo seu article. Sempre he considerat molt ilustrat al nostre obrer, no obstant he vist per propia experiencia que pocas vegadas s' ha preocupat del pervindre del seu ofici: tantost avuy me plau doblement veurer que hi ha un obrer que se 'n preocupa; més me temo qu' aquest obrer qu' apareix de Palafrugell, no sia parent de l' anónim autor de l' article de «El Distrito» «Por fin».

Tan al primer ó sia á lo treballador, com á l' autor de «Por fin» los hi diré que respecto molt lo seu parer, lo seu modo de pensar, tant es aixis que no 'l combató; pero que á pesar de tot no modifíco per are lo meu criteri y m' aferro més á la idea de que lo mal de l' industria tapera no te remey, baix lo punt de vista de

que los dos dits senyors fan argument, y que si logran lo propósit de que 'l govern, apliqui drets d' exportació al suro ab cloba, l' efecte será com posar lo que vulgarment se diu, un pegat ab un banch.

He llegit apart de LA SENYERA y «El Distrito», «La Lealtad», de San Feliu de Guixols, «La Verdad» de Palafrugell, «El Herald» de Madrid, «El Diario del Comercio» de Barcelona, y altres publicacions, per treurer algún partit de son estudi y en cap de los articles publicats si troba lo desitjat remey; tot son caramellas filosofias y romansos y una manera de raciocinar y escriurer tant estranya, especialment lo *vulgarisim* rahonament de «El Distrito» que la veritat no fá per casa; no sembla si no que tothom tinga obligació de pensar de la manera que ho fá l' autor anonim de «Por fin»; si senyor, per fi vosté demostra que 's preocupa mes de la persona que del móvil que la indueix á escriurer, que segons ella creu es tan desinteressat ó mes que lo de vosté, á qui no conech, per que fora fácil que hagi rebut del suro importat ó exportat algún benefici, mentres que qui te lo gust de firmar aquest treball ni n' ha rebut ni n' espera rebre, pensi cada cual á sa manera y *Cristo con todos*.

Per altre part tenim uns senyors Diputats que dit sia ab perdó de «El Distrito», entenen tan d' assumptos tapers com jo de dir misa: Diputats, que proposan que s' imposin 30 pesetas per cada 100 Kilograms de drets d' exportació al suro ab cloba cuan los cambis sían de 80 per cent, autorisant al govern pera aumentar set pesetas per cada vint per 100 de puja que sufreixin los cambis, y reduir l' imposició á 15 pesetas si 'ls cambis baixan al 30 per cent lo que sembla als partidaris de tal teoria de efectes beneficiosos per l' industrial, pel fabricant y pera l' obrer.

¡De l' obrer! ¿Qui 's preocupa de l' obrer, vostés? me permetin qu' ho dupti; al obrer ja li rentan la cara, ja li fan creurer que tots los treballs de vostés se dirigeixen á millorar la seva sort y naturalment avuy se presenta ocasió per mourer lo entusiasme d' aquesta poch afortunada clase y donan vostés lo *quien vive* cridant la atenció vers los drets d' exportació volguent indicar que imposantlos en los actuals moments se resoldria la crisis que atrevesa l' industria tapera y evitaria la ruína de que 's veu amenassada.

¿Que lo govern deu proteigir al debils contra 'ls forts? si, fiat de la verge, diu l' adagi.

Jo creya qu' el Sr. D. Marcial de Trinchería y de Bolós havia mort fa temps, però m' he convensut de que no es aixís. Les teorías d' aquell bon home viuen encare y aquell seu proposit de la lliga aduanera ha resucitat, pero ab distinta forma; y per mes que tothom fugia de los seus discursos, d' aquells, quelcom ha quedat en aquest mon, que fá que 'm recordi la fal·lera que 'l dominava; deixant donchs apart cuan diu lo treballador de LA SENYERA y l' autor anonim de «Por fin», cuant diu y puga dir D. Salvador Fábregas, lo senyor Agustí Pujol y altres quins articles llegim ab gust y respectem, jo segueixo ab los meus tretze: l' imposició de drets de exportació al suro ab cloba no farà altra cosa que aproximar lo terme de la crisis tapera y luego 's culpará d' aixó al govern.

Lo que com vulgarment se diu no te volta de fulla, es que no som práctichs ab res, per més qu' ab exemples poguém apendre; aquí per una lley fatal tot ho fiém al etzar y l' etzar es tan capritxós que no cal fiar ni d' ell ni del Govern, ni de ningú, aquí no cal aplicá altre adagi qu' aquell que diu ajudat y deu t' ajudar: pósin tots, productors, industrials, fabricants y obrers, quelcom de la seva part y es segur que 'n treuran profit.

¿Per qu' es sindicáren los tapers alemanys? ¿no ho féren per un fi determinat de protecció mútua? pues perquè lo que dona tant bons resultats al extranger no s' aplica al nostre país? perquè en lloch de ésser lo fabricant l' enemich del productor, no busca la manera d' atráurel y ferse d' ell un aliat; no 'ls sembla que fora fácil que lo productor aportés á la industria no sols lo seus productes, sí que capital pera la explotació en gran escala de la fabricació y exportació de la materia elaborada?

Repasant la historia llegim sempre que 'l productor y lo fabricant han lligat com gat y gos: lo primer, veient de quina manera millo-

rará la venta del suro; lo según, com podrá adquirirlo mes barato y no solsament ha succehit aixó, sinó que alguna vegada, según tenim entés, varis fabricants de Palafrugell y també alguns d' altres poblacions anaren á Andalucia, Extremadura y altres provincias á entaular competencia als magatzemistas, fent pujá braument l' import ó lo preu del suro, sempre en benefici del propietari.

Y no volem fer més historia trista, pera fer compendre á nostres llegidors que los mals de l' industria son creats per molts industrials que, com algú que jo coneix, fa veure garsas per perdius y escriu lo que té més distant del pensament, puig no se m' acaba que un exportador de taps com lo Sr. Fábregas, pensi lo qu' escriu.

Preguém als obrers tapers que no prengan á mala part aquets rahonaments, ja que, quí aquestas ratllas escriu, té grans desitjos de qu' es millori la seva situació, com oportunament tractarem de demostrarho.

Avuy, fent vía vers lo nostre criteri, sols dirém que cal mirar l' estat económic de las Repúblicas Sud-americanas, quinas tenen lo seu mercat monetari en un estat molt més ruínós que lo nostre y no obstant crech, si no estich mal informat, que quan se fá en aquells països alguna transacció, tant per taps com per suro, se fá, no ab paper sino ab or; y lo paper sols s' admet en lo mercat al tipo de cotisació, però lo tracte sempre es ab or.

¿Perqué aquí, en lo nostre país, no 's fá lo mateix? Admetent que la transacció se fes ab or, no hi hauria beneficiats ni perjudicats; mentres qu' ab drets d' exportació grebrán algú benefici los fabricants? creuen qu' impedirán que 'l suro en cloba passi la frontera? cá, no senyor; la passarà igualment y lo beneficiat será 'l Tresor.

Y aixó nos fá pensar ab una série de consideracions que 'ns proposém exposar en articles sucesius; avuy per avuy, cuasi lo propósit de qui firma sols s' ha dirigit á fer constar novament que sia lo que vulga lo que se escriga respecte á 'ls particulars que te exposats, no farà cas de res ni ho contestará y molt menos si, com l' autor de «Por fin», no firma, y dona carácter personal y polítich á un assumpto que may de la vida havém pensat qu' ho fos.

Y demanant perdó per la molestia que puga causar als lectors se despedeix de vostés hasta 'l próxim article son servidor

J. FERRER QUINTANA.

LA FESTA MAJOR

PREMIADA AB ACCESSIT EN LO CERTAMEN DE SANS

De Sant Joan, la hermosa diada,
ja á la fi n' es arribada
d' un jorn bell al rich fulgor,
ab sos plers engarlandada
y ab son róssech d' esplendor.

¡Tot sonriu en tant grat dial
d' una ditxa qu' extasia
s' ou lo bull al fons del pit
y hermós iris de alegría
brillejant vá en lo infinit,

Del plaher, seguint la tanda,
broda d' escumosa randa
la ribera, 'l manso mar,
y, joyós, lo brouse branda
al bell cim del campanar.

Cada accent, que avuy s' enjega,
vá del ayre que desplega
sos rulls, gronxantse en lo brés,
y en brassos del goig s' entrega
lo casal ampurdanés.

Qu' es, la festa de ma vila,
festa ¡ay! de la llar tranquila;
¡la llar! de afectes lo niu;
de recorts, benehida pila;
del foch de amor, lo caliu.

Per xo al trobarm' ¡pátria mia!
lluny de tú, en la fantasía
vaig tes gales esmentant
y ets la imatge que somía
mon pensament, delirant.

Jo t' he vist, quan llumenavan
tos murs, los fochs que brillavan
la hermosa nit de Sant Joan,
y t' he vist, quant se apagavan,
encodormirte al instant.

L' ona á tos peus se moria
d' enveja; l' ayre 't cenyia;
te vetllava 'l firmament,
y al primer petó del dia
t' has despertat somrisent.

Allavors, endiumenjada,
semblant encisera fada
t' has guarnit de tants joyells,
qu' han tret ¡ay! nova brotada
les flors; nous cants los aucells.

Lo encís grat que aytal jorn presta
resplandeix ja en tos carrers
y un vól de ninas, se apresta,
á la roba d' eixa festa
en donar los punts darrers.

Més tart, del temple se báda
la espayosa portalada
que invadeix lo bon creyent
y dins de sa nau sagrada
resá al sacerdot s' hi sent.

Que la fé ja hi féu estatge,
al redós bell de ta platge,
quant l' infael, mofants' de Deu,
tot lo fél de llur coratge
abocá dessobre teu.

Un cop la missa es finida,
vá la cobla desseguida
'vers la plassa, obrintse pás,
y una sardana, escullida,
fa sentir, y un contrapás.

Preludi dels gois qu' esguarda,
de les balles de la tarda,
lo alegre y garrit jovent;
bella costum qu' encar' guarda
la vila, ab anhel plascent.

Com volent de la sardana
aufega 'l só, la campana
dotse colps signa, brandant,
y lo gentiu, ab galvana,
envers sos llars va avansant;

Y allí, ahont cada paraula
sembla imatge d' un retaule
d' afectes, que inventa 'l cor,
del típic llevat de taula
ja no s' hi sent lo rumor.

Qu' en les festes d' avuy dia
hi ha un vuyt, qu' en l' ánima mia
fent sentir son bés de neu,
de anyoransa y planys destria
lo ressó, al fons del cor meu.

Mes, ab tot, tú sempre ets bella,
vila que ab petons sagella
la fada del Ampurdá
y, á quins peus, gelós s' hi estrella
lo potent Mediterrá.

Avuy, donchs, canta y reposa:
ja que sabs esser ditxosa
estimant al sant trevall,
de la festa anyal, en glosa,
somriu al só de ton ball.

L' ona 's dorm en tes riberes;
besa l' ayre les banderes
que lo envelat fia al vent,
y tes nenes enciseres
fletxan lo cor del jovent.

¡Ja de les balles n' es l' hora!
ton carrer Majó, enamora,
com estotx de richs joyells
y 'l fioviol y la tenora
llensan ja sos tochs més bells.

Les donzelles, en rengleres,
invadeixen les aceres
semblant rams de gayes flors;
alenades plascenteres
van trenant queixes de amors.

Brunz al fi de la sardana
la tonada catalana,
lo dols himne ampurdanés
que 'ls cors junta y agermana;
que 'ns oreja ab un sol brés.

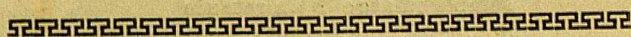
Y al ressó d' aqueix patri ayre,
les flors vessan glops de flayre;
bull lo pler en tots los cors:
cada nota s' endú enlayre
un aixam de cars recorts.

Lo jovent, felís alena:
s' ellassen cent mans, y 's trena,
ab febrosénch rodolar,
la sardana, eixa cadena
del amor, en nostre llar.

Y quant d' eix cercle volteja
lo ball, morintse d' enveja
cada vell que 'l veu y 'l sent,
rejuvenints', la punteja
de cor y de pensament.

Serva jòh patria! ta benehida,
costum; dols esclat de vida
que t' avior va despertant;
y del segle á la embranzida,
fés ta vía, sempre avant.

FRANCESC MARULL.

LAS DUAS CONQUISTAS DE LA GRACIETA

Faja alguns anys que va succehir lo que
vaig á contar.

La Gracieta, preciosíssima xicota de disset
anys no pensava en res més que en casarse.
Era una verdadera manía: mirava á tots els xi-
cots del poble ab mirada investigadora, pera
veure si podria llegir en son interior. Perque,
hi ha que dirho en honra seua, la seva manía
no la portava pas al extrém d' acceptar al pri-
mer que se li presentés. Volia que fos, ben
plantat; sino guapo, que no tingués res de
lletj, y sobre tot, trevallador, de bon carácter
y gens tonto. Y per aixó era 'l seu neguit, puig
de tots els joves del seu bras, no n' hi havia
cap, tal com ella 'l volia. De guapos y ben plan-
tats no 'n faltavan, pero no sabían sostenir
una conversa: ballant ab ells, lo mellor era no
dir res, perque si alguna cosa deyan ó bé era
un renech, ó quelcom massa atrevit, que sor-
tia de la boca sense graciá: aquella manera de
parlar era menos que vulgar, era ordinaria.
Altres n' hi havia que parlavan més y més bé:
pero de cosas que á n' ella la tenían sens cuy-
dado. En Pau era un d' aquestos; solia ballar
ab ella las mazurkas y alguna qu' altra ame-
ricana: y sempre li contava las cosas més in-
significants que li passavan: un día, que s' ha-
via tallat, un altre, qu' en somnis havia tret la
grossa de Nadal, y per aquest estil tots els
días.

La Gracieta 's despacientava y 's posava
neguitosa, sobre tot quan en Pau li parlava:
no 'l podia resistir: al menos els demés, encara
que ab mals modos, alguna que altre galante-
ria li havian dit.

Moltas vegadas ni sentia lo que li deyan:
somniava desperta: feya castells en l' ayre y
després al veure la realitat sentia verdadera
rabia contra tot lo que la rodejava.

Aixís es, que 's comprén ab quina ansia
esperava la festa major: tal vegada entre 'ls
forasters hi hauria 'l seu ideal.

Com tot arriba en aquest mon, arrivá 'l día
de la festa major, qu' aquell any fou de las
més animadas. Pocas vegadas havian acudit
tant de forasters, y eran d' aquells que saben
aprofitarse. A l' envelat era molt rara la noya
que 's quedava sens ballador; la Gracieta no s'
entenía de feyna. Asseguda en primer terme,
en mitj de duas de sas amigas, se veyá asset-
jada pe 'ls balladors.—Te compromís per'
aquesta americana que van á tocar?—Dispensi,
ja la ballo.—Recordis que la polka la té com-
promesa ab mí—li deya un altre.—Y á mí
¿quín me guarda?—li deya un tipo, ab el cap
molt ben rissat, tot avantsantlo en direcció á
n' ella, en mitj de las testas dels que formavan
la primera fila del rotllo.—Y aixó era á cada
intermitj, fins que ja després de cinch ó sis
balls, se varen convencer de que era inútil.
No tocavan prou balls pera contentar á tan-
ta gent.

Ni l' Antón el més atrevit dels que acostu-
mavan á ferla ballar els diumenges, ni en Pau,
pogueren ballarhi cap ball; y com que l' un y
l' altre n' estavan més ó menos enamorats, s'
enrabiáren de debó; sobre tot quan vegéren que
un jove guapo y ben vestit va ballarhi tres ó
quatre vegadas.

La segona nit, cap jove del poble s' acostá á
la Gracieta: pero aquesta no 'n va deixar cap:
ab aquell jove va ballarhi 'ls valsos y las ame-
ricanas. Las amigas no paravan de felicitarla,
ab ironía moltas d' ellas, per la conquista que
havia fet. Prompte 's varen enterar de que 'l
fulano era un hereu de una casa molt rica, que
estudiava la carrera d' advocat á Barcelona.

L' Antón fou qui ho descobrí, perque ab
aquell ayre de calavera, se feu amich prompte
del fulano: 'l va fer enrahonar un xich, treyent
la conseqüencia de que no 's proposava altra
cosa que divertir-se: passada la festa s' en ani-
ría, y pot ser no 's recordaria més del nom del
poble; y tal com li va dir, ho digué á la Gracie-
ta la tarde del tercer día tot ballant una sar-
dana.

Noy, que n'ets de sabi,—li respengué ella —fins avuy no ho sabs? Donchs mira, jo, desde que 'm va parlar, li vaig conéixer, que no 's proposava altre cosa que divertir-se: y com que crech que las festas majors no serveixen pera res més, li vaig fer dúo: divertímse y fora. ¿Qué t'has cregut que jo era ximple? No, noy: hi he ballat, perque ha sigut més diligent que vosaltres, y ab anticipació m'ha anat compromentent els balls.

L'Antón se va quedar tan admirat que no vegé com la Gracieta li dirigí una mirada de rabia y d'odi. Va dissimular: pero la ferida la va rebre y fonda. A la nit el fulano la va trovar més freda: únicament al dirli que sentia que s'acabés tan aviat la ditxa, 's va ella animar un xich, esperant tal volta que formalisaria la declaració, pero res d'aixó; la cosa va quedar en l'ayre: sols va prometre qu'aquell estiu tornaria: va repetir las galanterias, posant la seua hermosura sobre 'ls núvols, pero res més.

Desde aquell moment la Gracieta experimentá un notable cambi: compregué la seva inocencia, en creure que en las festas majors se pogués pescar bon marit: vegé ben clar que l'objecte principal dels joves es divertir-se: que son verdaderament bojas las noyas que corren las festas majors ab l'objecte de fer bona pesca: que un marit no 's troba corrent de un puesto al altre, puig que com es tan difícil, lo mellor es esperarho asseguda: es á dir quieta y tranquila á casa, fent la vida ordinaria: divertintse sí, pero sense anar d'Herodes á Pilat.

Veritat es que aquell estiu aná á la festa major de Palafrugell y á la d'un poble petit: pero 's concretá á divertir-se: ja no 's formava cap ilusió.

Passá l'estiu y l'hivern sense que ocorregués fet algun digne de menció.

La mania de casarse que apenas s'havía notat en aquest temps, cobrá nova forsa després del Carnaval. Torná á passar revista als joves del poble y 's fixá ab els dos als que menos podia veure: l'Antón, el que li feu ferida en el cor donantli la nova de que aquell fulano de la festa no més volia divertir-se; y en Pau, el que la posava nerviosa contantli cosas insignificants. El primer se feya notar per sas calaveradas; pero era guapo y sabia dur la roba: el segón era un bon jan, trevallador, y en quan á sa figura passava completament desapercebuda.

Jo no sé com van anar las cosas, pero lo cert es que 'l cor de la Gracieta 's va anar interessant per un y altre. Segurament en l'An-

tón la enamorava sa figura y son esperit tan despert; son atreviment: pero se li entravessava la manera brusca de dir las cosas, aquell parlar tan ordinari, qu'ella tingué la pretensió de convertirlo en fi: essent aixó un dels motius del interés que per ell tenia. D'en Pau, debía ser la senzillés y la bonhomia lo que la enamorava.

Una tarde al ball contantli en Pau, las cosas que á n'ell li passavan, notá que una de sas amigas, posava molt interés á lo qu'en Pau deya. Vegé que ballaren tres ó quatre balls, y 's sentí gelosa. Per acabarho d'adobar l'Antón havia fet una calaverada de las grossas: tal, que tingué d'anarse 'n á un altre poble. Y en Pau no deixant de ballar las mazurkas ab la Gracieta, y contantli las cosas més insignificants, veyá com ella s'anava interessant, per lo que ell deya: observava que molt sovint li feya preguntas, y també s'aná entussiasmant.

Un diumenge semblava capficat: la Gracieta, tot era qüestionarlo: ell s'escusava, fins que no pogué menos de dirli:—si no t'enfades sis ja 't contaré lo que he somniat.—

Podeu pensar si ella li pregá que no 's callés, y efectivament va parlar.

—Donchs aquesta nit he somniat qu'eram casats, y cregas que m'ha sabut greu de despertar.—

Al sentir la Gracieta aquesta declaració tant original se torná vermella y de tots colors; y no sabent que dir, li escaparan aquestos mots: —ja 'n parlarém d'aquest somni.—

En la festa major d'aquell any, quina diferencia ab la del any passat! Alguns forasters volguéren ballar ab la Gracieta: pero no 'ls fou possible. En Pau els hi ballava tots, y com especial favor deixá ballarhi algun ball á un parell de amichs.

Faja alguns anys que son casats; y segón noticias ni l'un ni l'altre s'en penedeixen.

FRA. DIABLE.

En ma celda á 20 de Juny de l'any 1899 de la Encarnació.

=====

SUSCRIPCIÓN NACIONAL

PERA CONTRIBUIR ALS GASTOS DE LA GUERRA

	Pessetas
Suma anterior.	6.283'50
D. Joan Says Carles.	15
» Felix Plá y Garriga.	20
TOTAL.	6.318'50

(Continúa abierta la suscripción.)

MATINADA

Sobre eixa roca que sos peus enfonsa
en los abims del mar,
espero ansiós avuy, com cada dia,
del astre rey lo dols primer esguart...

Tot es quietut; la joguinera brisa
es com sospir d' un mon endormiscat;
l' ayre n' es pur; la matinada, hermosa;
l' aygua, com un mirrall.

Passan devant mos ulls lleugeras barcas
que tornan de pescar,
fendint los remes acompassats las onas,
la vela desmayada sobre 'l pal.

L' auba s' ha fet crepúscol, frescas tintas
de colors variats,
son los correus de llum del rey del dia
que prompte arribará.

Los munts blavenchs, sobre la plana estesos,
alsan l' altivol cap,
esguardant l' orient encés per veure
del sol lo despertar.

L' horisó s' extremeix; sobre la curva
que talla 'l cel y 'l mar,
com cintas d' or brunyit, destellan ràpidas
ondulacions brillants...

¡Es ell!... Rompent al fi la inmóvil ona,
s' alsa orgullós, triomfant,
me mira, me coneix, sab que l' espero
y, ab lo més pur y tendre de sos raig,
me besa carinyós, deixant impresa
sa imatge en mon esprit fins l' endemà.

SALVADOR ALBERT.

LA VANITAT

I.

La petita Laureta va llevarse més dematí de lo que acostumava.

Sos pares havían procurat donarli una educació esmerada, aixís es que lo primer que feya al sortir del seu quarto era entrar al de sa mare á preguntarli pel seu benestar.

Aquell dia al despertar-se mirá entorn seu y se passá la ma pel front com si volgués esborrar las fantásticas imatges d' una pesadilla.

Se vestí instintivament, casi d' esma; en son capet hi bullia una idea fixa que la preocupava.

Un cop vestida baixá corrents al jardí; seguí ab pas ràpit un dels laberíntichs corriols que conduheixen á una plasseta cercolar, fistentonejada per capritxosos parterres, en quin centre hi ha un artístich brollador voltat per

rústega cadena de testos que ostentan una rica varietat de matisadas floretas flayrosas, ávidas de recullir las diminutas perlas de son ruixim; s' aturá devant d' un roser quinas flors se balancejavan ufanas afalagadas pel bes suau de la brisa matinera, y 's quedá abstreta, ab lo cap baix, en muda contemplació llarga estona.

Entre 'l brancatge de las acacias y eucalip-tus las aucellas refilevan amorosas canturias saltironant joyosas; l' ayre saturat de flayre embaumadora escampava arreu alenadas deliciosas; lo murmuri incessant del aygua que 's desprenia desfeta en diamantina polsaguera irisada pels raigs oblíquos del Sol; Natura tota ab sa llum, sos colors, sas armonías, no deya res á sos sentits concentrats únicament en una idea qu' havia pres forma en sa jovenívola fantasía.

Un sospir contingut presoner feya estona que s' escapá de son pit oprimít, la tragué de sa abstracció; y al donarse compte del estat de son ánim abandoná 'l lloch en que 's trobava, entornantsen pausadament pel mateix camí, no sense donar una darrera mirada llarga, indecisa, al peu d' aquell roser com si se 'n separés ab racansa.

Al entrar en lo quarto de sa mare, aquesta va notar desseguida son semblant melangiós, estranyant al mateix temps la hora desusada de véurela, y dirigintli una mirada escorcolladora, sense donarli temps á que digués una paraula li preguntá ab natural curiositat.

¿Y aixó, Laureta, com es que t' has llevat avuy tan dematí?

De prompte la nena no trobant una resposta que justificués sa presencia á n' aquella hora, va quedar turbada, sense saber que dir y 'l rosor tenyí sas frescas galtonas un moment abáns cobertas per lleugera palidesa.

Ella tan espavilada y vivaratxa, al véurela sa mare ab aquella distracció li preguntá mitj alarmada:

¿Qué tens, qué no 't trobas bé, filla meva?

—Sí, mama.

—Y donchs ¿com es que 't veig avuy tan d' hora?

Prou cercava la pobreta en sa viva imaginació la manera d' esplicarli en pocas paraulas lo motiu d' haver matinejat més que 'ls altres días, pero no trobava la forma; además ella no sabia mentir, aixís es que la repugnava donar una qualsevol excusa.

La mare comprengué que li passava quelcom, y li digué amorosida, atrayentla suament y cenyintli 'l bras entorn de son cosset.

—Vina, filla meva, y conta á ta mareta lo que 't passa, porque jo ja sé que 't passa alguna cosa.

Un tant animada per las paraulas carinyosas de sa mare, s' aná asserenant poch á poquet y respongué:

—No 'm passa pas res, es á dir, sí; ja t' ho contaré, pero veurás... si no val la pena....

—Ho veus com t' ho he endevinat? Si ja ho sabia jo....

—¿Sabs?... anit he tingut un somni més estrany....

—¿No es res més que aixó? Vaja, tonta, no 'n fassis cas dels somnis, que tot son mentidas.

—Oh, es que 'l meu no ho es pas de mentida, es á dir, sí que ho es.

—Com s' enten aixó?

—Veurás, ja t' ho contaré.

Ahir era diumenge, sabs? Donchs como cada festa vaig jugar en el jardí ab las mevas amigas. ¿Te 'n recordas d'aquell ramell de flors tan bonicas que 'm vares donar, que havían sigut del teu sombrero y tenía guardadas á n' aquella caps de cartró? Vaig baixarlas al jardí y vaig plantarlas á n' aquell test que hi havia la petunia que va morir-se, á la vora d'aquell roser tan bonich d'aprop del surtidor. Mes tart, quan varen venir á buscar á las amigas pera anar á passeig y jo també vaig anarhi, varen quedar aquellas flors olvidadas allá ahont las vaig plantar y no vaig pensarhi més.

II.

L' espetech dels trons aquesta nit m' ha despertat; la claror del llamps entrava dintre del meu quarto; he tingut por y m' he tapat el cap. Després he sentit ploure; plovia molt fort: de prompte m' he recordat de las mevas flors que es mullavan: volia dormir y no podia: tenía sempre aquellas flors devant meu; malgrat y tenir el cap acotxat y aclucats els ulls, jo las veyá.... y 'm sabia greu que 's mullessin, malaguanyadas!... y pensant ab ellas á la fi m' he adormit y he tingut un somni... veurás lo que he somiat.

Las abellas, papallonas y escarbatóns dau-rats, revolotejavan entorn de las rosas de debó, dihéntlashi qu' eran macas y altrás cosas, y ellas somreyan y estaban contentas. A las rosas de drap ningú las hi deya res y alló las mortificava: tenían una deria á las altrás.... Per revenjarse, sabs qu' han fet? las han bescantadas.

Mireu, deyan, que orgullosas que 's posan porque las galantejan. Perque us dihuen que

sou bonicas penseu que la vostra hermosura ha de durar sempre, quan unas cuantas sole-yadas bastarán para deixarvos mustiuas, secas, lletjas: aquí heu nascut y aquí heu de morir ab los tronchs arrapats per sempre á n' aquest grapat de terra miserable, sense saber del mon res més enllá de las parets que tancan aquest jardí; nosaltras no morirém may; nostres colors son inalterables. Nosaltras sí que l' hem vist el mon y sas maravellas: hem estat en ciutats populosas, hem freqüentat paseigs, teatres, balls, reunions; hem estat en mitj del bullici, la animació, la vida; mentres que á vosaltras no us toca altre remey que consumirvos en aquest lloch casi solitari.

Las pobres rosas decantáren son tronch abaixant lo cap avergonyidas.

Aquí m' he despertat, y al obrir los ulls he vist que la claror del día esbandia 'l meu quarto.

III.

M' he vestit apressuradament he baixat al jardí y he corregut cap á la plasseta pera recullir las flors de roba y... quina decepció! En lloch de las flors he trobat clavats en la terra del test uns fil-ferros prims y rovellats y escampadas arreu per terra, revoltas entre la sorra, lo que havían sigut las fullas d'aquellas flors; rebregadas, descoloridas, mentres que las de debó, més hermosas, més vivas que may, ostentavan sas encesas corolas escampant una flayre deliciosa.

Fa, mamá, que es estrany tot aixó?

Sa mare no volguent perdre tan bona ocasió de donar una lliçó de moral á la tendra criatura, quina inteligencia conrehuava cuydadament, respongué:

No, filla meva, aixó no es gens estrany; hi ha somnis que son veritat. Veus? aquellas flors artificials, no eran altra cosa que la imatge descarnada de la vanitat, que sols parlavan per enveja al veure que 'ls insectes no 's paravan á amoixarlas porque no eran flayrosas ni podían xuclarhi 'l néctar que las altrás contenen; en cambi aquestas te demostren lo que es la modestia.

Pren exemple de lo que acabas de contar-me y recordat que las personas modestas son ben vistas y apreciadas de tothom y que las vanitosas son com aquell pom de flors que acabas de perdre, que encara que bonicas per fora, en son interior tenen un' ánima d' alambre.

JOAN BTA. CAMÓS.

NOVAS LOCALS

Al repartir aquest número, 'ns trovarém en plena Festa Major, que á poca diferencia presentará 'l mateix caràcter que 'ls altres anys.

Que 's fassin tres balls ó que no més s' en fassin dos, poch influheix en l' aspecte general.

Lo predominant, lo característich de nostra Festa Major, lo que la distingeix de las que celebran las altrás poblacions, son las sardanas que 's ballan al carrer Major en las tardes, principalment del segón y tercer día.

Aquella munió de gent que ompla 'l nostre principal carrer desde la plassa del Forn fins á la de la Constitució; aquellas llargues rengleras de cadiras en las que s' hi asseghuen las noyas, mentres las coblas reposan; aquell grupo d' homes qu' en atapehida massa se situan devant dels músichs, escoltant ab afició las sardanas; aquells paasetjants que s' aturan al sentir que 'l fluviol avisa 'l comensament del ball ampurdanés, y 's quedan parats allà hont troban lloch, pera contemplar las hermosas nenas mentres puntejan seguint el compás de la música; aquells rotllos que forman las parellas donantse las mans, verdadera demostració del esperit democrátich de la nostra terra, ja que en ell hi tenen cabuda totas las classes sociales; aquell luxo y aquella elegancia tant característica de las noyas d' aquesta vila; en fi, la gent dels balcóns, las coblas, y tots els elements enclavats dintre aquell tros de carrer, forman un conjunt tan especial, donan un tó tant alegre á la població, que tots els forasters al véureho per primera vegada ne quedan admirats.

Y á nosaltres no 'ns causa cap impressió: ja hi estém fets á véureho: solsament ens enrecordém de son aspecte, al trovarnos en altrás poblacions en semblants diadas.

Es un aspecte peculiar y característich de Palamós, que indubitablement presentará aquest any, á pesar de las circunstancias extraordinarias en que 'l país se troba.

Y es que la guerra, quan son teatre 's troba lluny, no interrompeix per res la normalitat de la vida.

La condició humana es aixís, y aixís te de ser: la mort cada día va fent presas, sense que per aixó s' interrompi la vida.

A viure, donchs, com cada día: y allunyem mentre 'ns sia possible l' espectre de la mort.

La companyia dirigida pe 'l senyor Borrás

se despedí de nosaltres la nit del dissapte día 18 del corrent, posant en escena la producció del senyor Echegaray «Amor Salvaje», única castellana que 'ns ha donat á conéixer en aquesta temporada.

Pera fer una crítica del citat drama, nou en aquesta població, caldría que disposéssim de molt d' espay, y encare que aixís fos, semblaría que li doném més importancia que las altres obras estrenadas.

Sols dirém que presentá 'l mateix caràcter de las demás de son autor; no per que acabi desastrosament, que aquesta té un final, que deixa al públich satisfet, sino porque s' hi venhuen en ella 'ls efectes rebuscats, pera impresionar al expectador, forsant pera conseguir aixó las situacions: Normalment els efectes no hi serían.

El públich aplaudí la obra, sujestionat per l' autor, que en aixó n' es mestre. Dificilment se 'n trobaría un altre que tingués lo talent de presentar las situacions de modo que semblin naturals, de fer creurer al públich que tingan realitat artística 'ls sers forjats per son cervell, sense que aquell se 'n dongui compte de sa falsetat.

Som los primers en reconéixer el gran talent del senyor Echegaray. Moltes vegadas havém quedat sugestionats al veure la representació de alguna de sas obras; pero després analisantla fredament ens hem convenut de que anavam equivocats: lo mateix que avans havíam aplaudit, ens ha semblat després desastros.

En «Amor Salvaje» no ha sigut aixís. Hem vist ben clar desde 'l comensament que si 'ls personatges obressin com en la realitat no hi havia drama. No hem vist tampoch el salvatisme d' aquell amor. No obstant haverse criat D. Pedro Vargas en el seno de la naturalesa, no demostrá ser un salvatge en mitj de la civilisació: son parlar era 'l de un home il·lustrat que algunas vegadas, molt pocas, se sobreposa á las conveniencias sociales.

La interpretació que obtingué fou excelent.

Hem rebut un exemplar, del extracte del Reglament general y resúmen de la clasificació de productes de la Exposició Universal de París, publicat per la Comissió general permanent d' Exposicions.

Conté 'ls capítols del Reglament més indispensables als artistes y productors que desitjin concorre á dit Certámen, y al final hi ha classificats els grupos de productes.

La Redacció de LA SENYERA se complau en

posar dit llibret á la disposició de nostres subscriptors.

En la nit del diumenge passat, se tocaren sardanas en el carrer Major.

En la platja (la de dintre 'l port) y en la Califa hi ha ja colocadas algunas barracas pera 'ls banyistas.

Altres demostració de que ha arribat l'estiu.

Lo día 21 del corrent lo nostre company de redacció en Francesch de A. Marull, tingué la ditxa de veure aumentada sa familia ab un robust nen á quí desitjém que Deu li donga forsas anys de vida.

Dimars arribá á aquesta vila ahont se possos passar la temporada d'estiu nostre amich en Sebastiá Tauler ab sa apreciable familia.

Benvinguts sian.

Nostre amich D. Salvador Gubert ha experimentat lo dolor de veure morir á una filla seva, que contava la edat de set anys.

Devém consignar además, que nostres amichs, los germans D. Fermin y D. Joseph Vilar, acaban de perdre per sempre á sa estimada mare.

Rébin tots ells, al igual que sas respectivas familias, nostre més sentit pésam.

Dimars se celebraren en nostra esglesia parroquial els funerals per l'ánima del que fou nostre estimat company en Francisco Xavier Bonet y Clara.

En el centre de la nau s'aixecava un gran túmul y l'altar major estava tot cobert de negre.

En l'últim dels quatre oficis se cantá una Missa de Requiem ab acompanyament d'armonium y quarteto de corda, per notables cantors, alguns d'ells vinguts expressament pera aquest acte.

La concurrencia que acudí á rendir aquest tribut á la memoria del malaguanyat Xavier, demostrá plenament las grans simpátias ab que contava.

En nom de la familia y en nom nostre donem á tots las gracias.

Registre civil

NAIXEMENTS

Noys.	3
Noyas.	2
Total.	5

DEFUNCIONS

Gertrudis Gubert y Bessa, 7 anys.—Josepha Matas y Calvet, 57 anys.

Secció Comercial

Desde 'l dia 16 de Juny lo moviment de nostre port ha sigut lo següent:

ENTRADAS

De Cullera, llaud «Desamparados», de 15 toneladas, patró Atpera, ab tomates. (Entrá d'arribada).—De Cullera, llaud «Amparo», de 13 tons., patró San Pedro, ab tomates. (Entrá d'arribada).—De Cullera, llaud «Desamparados», de 17 tons., patró Volem, ab tomates. (Entrá d'arribada).—De Valencia y escalas, pollacra goleta «Teresa», de 75 tons., cap. Casadevall, ab efectes.—De Marbella, pollacra goleta «Joven Juanito», de 93 tons., cap. Gonzalez, ab suro y sal.—De Barcelona, llaud «Manuelito», de 22 tons., patró Gallart, ab efectes.—De Sevilla y escalas, vapor «Manuel Espaliu», de 748 tons., cap. García, ab efectes.—De Barcelona, llaud «Anita», de 33 tons., patró Esteve, ab efectes.

DESPACHADAS

Pera Fransa, llauds «Desamparados», «Amparo» y «Desamparados», ab tomates.—Pera Cadiz, llaud «Tres Pepes», ab efectes.—Pera Gandia, llaud «Joven Pepa», ab efectes.—Pera Cete y Marsella, vapor «Manuel Espaliu», ab efectes.—Pera Barcelona, llaud «Pepito», ab efectes.

Lo senyor Junoy proposá s'afegís al dictamen de la Comissió de pressupostos referent al articulat del mateix pera l'exercici de 1898-99, lo següent article adicional.

Article... El dret d'exportació del suro en pannes, desde 'l 1.º de Juliol del any actual, será de 30 pessetas els 100 kilos.

S'autorisa al Govern pera elevar l'expresat dret en 7 pessetas per cada 20 per 100 d'aument en el benefici dels franchs sempre que aquest, ó siga 'l cambi, passi del 80 per 100, y pera reduhirlo á 15 pessetas si 'l cambi baixa del 30 per 100. El dret actual de 5 pessetas se restablirá quan el cambi estiga al 15 per 100.

Además de D. Emili Junoy firman aquesta proposició 'ls diputats á Corts D. Antoni Comyn, El Marqués de Jerez, D. Lluís Canalejas, D. Joseph J. Herro, D. Pere Rodriguez de la Borbolla y D. Ramir Alonso de Villapadierna.

J. C. C.

Obras

catalanas, publicadas per **L' AVENÇ**, se venen á casa d' en OCTAVI VIADER, de Sant Feliu de Guixols.

Imprenta y Encuadernació

DE

OCTAVI VIADER

Gran assortit de llibres per el comers, Copiadors de Cartas y Telegramas.

Objectes pera escriptori de primera marca y bons preus.

Etiquetas pera mostres de taps: de cartulina blanca, á 1 pesseta 100; de cartulina alemana, á 1'50 pessetas 100; de tamanyo gran, á 3 pessetas 100; papé-tela, á 5 pessetas 100.

Capsas y sarróns pera mostres de taps, gran assortit.

DEMANAR MOSTRAS Y PREUS

FABRICA DE GORRAS Y CORBATAS
DE

Pere Berta

Carrer MAJOR, 32.—PALAMÓS.

Estém acabant de confeccionar un variat y complert assortit en gorras d' estiu de la més alta novetat.

CINTURÓNS per senyoreta, de gust últim y confeció esmerada.

CAMISAS, CORBATAS, COLLS y PUNYS de fil, etc.

Novetat, Varietat, Baratura.

LLIBRERIA Y CENTRE DE SUSCRIPCIONS

DE

Salvador Plaja Villena

Palamós.

Se serveixen tota mena d' obras á la bestreta y á plassos.

Representant á Palamós de la societat de Informes comercials y cobros atrassats, comissions, consignacions y representacions dels senyors

SATORRES y MADRENAS,

de BARCELONA.

J. BURELL & C^{ia}

CONSTRUCTORS

Vila y Vilá, 117.—BARCELONA

Especialitat en Yachts,

Llanxas de vapor, Remoladors, Canúas, Canots, Llanxas de Salvament, etc.

TALLER DE VELAMEN

Unich á Catalunya y á Espanya pera Yachts, tendas pera 'l camp, bany, cassera, etc.

Lonas inglesas y del pais

Direcció telegráfica, «YACHTS», BARCELONA

Casa constructora del bot de salvament de Sant Feliu de Guixols.

YACHTS fets per J. Burell: **Nitetis, Atlant II, Atlant I, Niobe, Conqueridor I, Conqueridor II**, del Real Yacht Club de Barcelona.

NIOBE, constructor Burell, 3 primers premis.

Els Quatre Gats

Carrer de Montesión

Barcelona.

Local artístich. Café y begudas
d' inmillorable calitat.

La visita á **ELS QUATRE GATS**
es indispensable á tot bon "touriste,,

Excelent cuyna catalana.

Imprenta i Llibreria de L' AVENÇ
DE

Massó, Casas & Elias

Ronda de l' Universitat, 4.—BARCELONA

Cançons catalanes, harmonisades per

Enrich Morera.

*Sant Ramon, Plany, El comte Arnau, El Rossi-
nyol, Montanyes de Canigó, Els Segados, etc.*

Una, dos rals.

VENDA

Se ven una casa de molt bonas condicions,
situada á la Plassa de Sant Pere, d' aquesta
vila.

Informará D. JOAQUIM PUIGMACIÁ, far-
macéutich.—**PALAMÓS.**

ENCUADERNACIONES

Se fan de molt artísticas y económicas.—Es-
pecialitat en la encuadernació HOLANDESA-
ESPANYOLA.—Se compran llibres usats.

Octavi Viader

Rambla de A. Vidal.—S. FELIU DE GUIXOLS

SASTRERIA

LAS DOS AMÉRICAS

DE

JOAQUIM DAURA

13, UNIÓN, 13.--BARCELONA

Temporada d' ESTIU

Novetats del país y extrangeras.

Gran y variat assortit en

Géneros de color

Lanillas.

Cheviots.

Estams.

Meltons.

Géneros negres y blaus

Jergas.

Vicuñas.

Estams.

Armoures.

Gran assortit ab **PIQUES** per armillas y **ALPACAS** negras y de colers.

Actualment 's trova visitant 'ls pobles de **Palamós, Sant Feliu de Guixols y Palafrugell.**

Recomenats per la Ciència Mèdica

Xarop de Fosfat de Cals Gelatinós GIMBERNAT

Vi de Nou de kola GIMBERNAT

Vi Iodo Tánich fosfatat

Licor dinamogénich GIMBERNAT

Pastillas GIMBERNAT Cloro-boro-sódicas á la Cocaína

Venta al por mayor. Farmacia del autor, Conde del Asalto, 14, Barcelona.

DETALL EN TOTA LAS FARMACIAS

PALAMOS, D. JOAN VILAR, FARMACEUTICH.

Setmanari catalá

Redacció y administració,

Carrer MAJOR, 27.—PALAMÓS

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Palamós, tres mesos.	1,50 pessetas
Fora, » »	2'00 »
Estranger y Ultramar, 1 any	12'00 »
Número solt.	0'15 »

Anuncis y comunicats, á preus convinguts.
No 's tornarán 'ls originals.

D' EN

Alfons Vilarasau

Carrer de PELAYO, 6, bis.

BARCELONA

Especialitat en lunches.

Se recomana á tots los estudiants. Als que
sian fills de PALAMÓS y ensenyin LA SENYERA,
gran rebaixa de preus. Un *bard*, 0'10 pessetas.

Antiga casa d' en PLÁCIDO

Carrer MAJOR, N.º 32 y 33.--Palamòs

Aproximantse la **FESTA MAJOR** de aquesta agradable població, trovarán desde ara, gran existencia de tot lo que se tinga de menester per passar una FESTA ab tota esplendides com son: gran assortir de OLLAS, CAS-SOLAS (llauna y ferro), VINAGRERAS, PLATS y SOPERAS de totas formas y tamany, CU-BERTS, GANIBETS, etc., etc., en qui cuasi está de mes dir que tractantse de aquestas cosas ningú pot servir al públich ab mes amplitut y baratura que la casa de 'n **PLA** ó siga antiga de 'n PLACIDO.

Gran baratura en sombrillas, vanos y cinturóns.

En aqueixos dies de FESTA MAJOR hi haurà treballs de reposteria y dolceria extraordinaris.

Se venen gaseosas, cervezas y sifóns.

Preu ficsó.

Estampa d' en Octavi Viader, S. Feliu de Guixols.